

Lerend Netwerk GOK

Notities denkoefening voor een visie over gelijke onderwijskansen

Vrijdag 24 januari 2025

Hoe gaan we groeien van uitsluiting naar insluiting? Wat is ons ideaalbeeld om te groeien van uitsluiting naar insluiting? Hoe kunnen we elke onderwijsprofessional in het GO! motiveren om dit te bereiken?

We doen een denkoefening aan de hand van de De vijf kernwaarden van AMORE als leidraad om het gesprek te ondersteunen.

- **Ambitieuw:** Wat is onze droom?
- **Motiverend:** Wat geeft ons energie?
- **Onderscheidend:** Wat maakt ons uniek?
- **Relevant:** Wie willen we aanspreken?
- **Echt:** Hoe blijven we geloofwaardig?

Lager- en kleuteronderwijs

1. Dromen en visies

- **Gelijke kansen voor elk kind** staan centraal, zeker in een context met veel kansarmoede. Het doel is een **inclusief model te ontwikkelen** dat vertrekt vanuit de individualiteit van elk kind, maar bijdraagt aan het algemeen belang.
- **Samenwerking met de buurt:** Scholen moeten intensiever inzetten op verbinding met de buurt en het sociaal kapitaal benutten. Dit is relevant voor zowel "witte" als gemengde scholen.
- **Inspiratie uit andere sectoren:** Net zoals de medische wereld valide en minder valide mensen laat participeren in de samenleving, moet het onderwijs ook de nodige aanpassingen voorzien om elke leerling optimale kansen te geven.
- **Ongelijkheid speelt geen rol:** De drempels die kinderen ervaren geen impact meer hebben in het leven van kinderen.

- **Doorstroming:** doel is nog steeds om zoveel kinderen te laten doorstromen met een getuigschrift.

2. Praktische knelpunten en mogelijke oplossingen

1. Nood aan kapitaal:

- Zowel financieel als menselijk kapitaal is ontoereikend. Wachtlijsten en filtersystemen voor hulp versterken ongelijkheid.
- De hoge klasgrootte (gemiddeld 27 leerlingen) maakt individuele aandacht moeilijk, vooral in klassen met leerlingen met leerproblemen of een taalachtergrond.

2. Betrokkenheid van ouders:

- Veel ouders ervaren drempels (bv. ongeletterdheid) waardoor ze niet actief betrokken zijn bij het schoolsucces van hun kinderen.
- Suggestie: Huisbezoeken organiseren en handvaten bieden aan ouders, bijvoorbeeld via vrijwilligers of huiswerkbegeleiding thuis.

3. Valkuilen bij uitsluitingsmechanismen: Veel initiatieven bevinden zich nog in een opstartfase. Een terugkerend probleem is dat scholen soms het wiel opnieuw lijken uit te vinden. Het is cruciaal om mensen te blijven vasthouden en niet los te laten.

4. Brede school: Scholen worden steeds vaker aangesproken om een actieve rol te spelen in het verbeteren van thuissituaties van leerlingen. Dit gaat verder dan enkel het aanbieden van onderwijs; ook op andere domeinen, zoals vrije tijd, wordt van scholen verwacht dat ze ondersteuning kunnen bieden.

5. Samenwerking met externe instanties:

- Frustraties ontstaan vaak door gebrekkige samenwerking en lange wachttijden. Instanties zoals het Kinderrechtencommissariaat wijzen hier ook op.
- Er is nood aan een sterkere verbinding tussen scholen, stad, politie en hulporganisaties. Kinderen zijn geen nummer!

6. Vrije tijd en inclusie:

- Recht op vrije tijd is essentieel, maar wordt vaak over het hoofd gezien als een pijler van kansarmoede.
- Scholen kunnen een belangrijke rol spelen bij het inschrijven van kinderen voor activiteiten zoals speelpleinwerking. (zie hierboven)

3. Positieve ervaringen en energiebronnen

- Het zien van vooruitgang bij kwetsbare kinderen geeft veel voldoening. Kinderen die je na jaren terug ziet en het goed doen, daar doe je het voor. Initiatieven zoals vrijwilligerswerk bij huiswerkbegeleiding tonen positieve effecten in leerprestaties en ouderbetrokkenheid.

- Vrijwilligers, vaak gepensioneerde leerkrachten, vormen een brug tussen school en thuisomgeving. Deze wisselwerking versterkt de leeromgeving.

4. Beleidsmatige aanbevelingen

1. Aanpassingen in inschrijvingsbeleid

- **Sociale mix:** Een goede sociale mix van leerlingen is van essentieel belang om een kansrijke en stimulerende leeromgeving te creëren. Door kinderen met diverse achtergronden, culturen en sociaaleconomische situaties samen te brengen, ontstaat er niet alleen een rijkere dynamiek in de klas, maar leren leerlingen ook van elkaars ervaringen en perspectieven. Een evenwichtige sociale mix vormt daarmee een fundament voor een inclusieve samenleving waarin elk kind maximale ontwikkelingskansen krijgt.
- **Differentiatie binnen klassen:** Meer aandacht voor homogene groepen en haalbare klasgroottes. Individueel onderwijs werkt niet.

2. Samenwerking met PBD

- **Evidence-based werk** vanuit de PBD moet sterker ingezet worden om scholen te ondersteunen. De aanwezigheid van PBD-medewerkers op school is van grote meerwaarde.

5. Authenticiteit

- **Diversiteit als kracht:** Het GO! staat voor een rijke en diverse leeromgeving waarin elk kind welkom is. Kinderen zijn bij ons geen nummer. Wij blijven mensen vasthouden!
- **Onderwijskwaliteit en gelijkheid:** Positieve blik op de toekomst en hoge verwachtingen voor alle leerlingen blijven prioriteit. We kijken er niet meer van op dat we diversiteit zien als rijkdom.

6. Samenvattende droom

Ongelijkheid elimineren: In 2025 mag ongelijkheid geen impact meer hebben op het leven van kinderen. Scholen, ouders en externe instanties moeten samen bouwen aan een samenleving waar elk kind kan deelnemen op basis van talenten.

1. Ambitieuw: Wat is mijn droom

- Een positieve impact maken op het leven van studenten. Door ervoor te zorgen dat ze niet alleen vaardigheden ontwikkelen, maar ook sociale en emotionele competenties welke aan de basis liggen om te komen tot leren.
- Vooral bij leerlingen uit moeilijke thuissituaties en/of sociale problemen is er nood aan voldoende middelen en gespecialiseerde ondersteuning om leerlingen te kunnen helpen om tot leren te komen.
- De zaken die goed werken zijn vaak moeilijk om te blijven doen.
- Onderwijs moet veel meer aanwezig zijn in welzijn en omgekeerd. Zou dichter bij elkaar moeten staan.
- Blijven werken aan gelijke onderwijskansen.
- Uitgestelde studiekeuze, domeinscholen, belangrijk om alle graden samen te laten werken.
- Leerprestaties zijn ook belangrijk, vooruitstrevend zijn in exclusief werken. Een duidelijk kader: mensenrechten, intercultureel samenleven en sociale gelijkheid. Structuur in leren en leven aanpakken, hoge verwachtingen blijven stellen.

2. Motiverend: Wat geeft me energie

- Momenten van succes en vooruitgang bij studenten. Het zien van hun “aha-momenten,” de vreugde van het behalen van resultaten, en het bijdragen aan hun persoonlijke groei die zichtbaar is gedurende het ganse traject.
- Leerlingen die in het hoger onderwijs doorstromen in richtingen die aansluiten bij hun talenten.

3. Onderscheidend: Wat is onze eigenheid

- De unieke benadering van lesgeven, begeleiden gedurende het ganse proces (flexibele leertrajecten, zorgplannen voor ondersteuning, ... Met focus op inclusiviteit en diversiteit. Toewijding aan persoonlijke aandacht en het aanmoedigen van kritische denkvaardigheden.
- Zorg op maat.
- Kansen bieden en blijven bieden en streven naar een plaats voor leerlingen binnen de maatschappij.

4. Relevant: Wie willen we aanspreken

- Voornamelijk studenten maar ook hun ouders/verzorgers, collega's en de bredere gemeenschap.

Het is belangrijk om te begrijpen wat hun behoeften en verwachtingen zijn en hoe je hen kunt betrekken bij het leerproces. Communicatie en betrokkenheid spelen hierin een sleutelrol.

► 5. Echt: Hoe zijn we geloofwaardig

- Geloofwaardigheid in het onderwijs komt voort uit consistentie, transparantie en integriteit. Waarden en doelen zijn duidelijk en acties moeten overeenkomen hiermee. Vertrouwen opbouwen door open te communiceren, beloftes na te komen en oprecht betrokken te zijn bij het welzijn en de ontwikkeling van de studenten.

6. Als er iets moet veranderen, wat zou dat dan zijn

- De concurrentie tussen de netten.
- Doorstroom studierichtingen bevorderen/ sociale mix.

7. Is er nood aan professionalisering

- Waardevol, we zijn vaak op ons eigen eiland de dingen aan het uitvinden.
- Goede praktijkvoorbeelden zijn zeer leerrijk.
- Nood aan een beleid rond professionalisering.

